بین الملل

پیام کشورهای عربی به آمریکا درباره تحریم‌های ایران

روزنامه رأی الیوم از پیام مسئولان کشورهای عربی حوزه خلیج فارس خطاب به آمریکا درباره تحریم های ایران خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، روزنامه رأی الیوم به نقل از محافل سیاسی تازیی گزارش داد که مسئولان کشورهای عربی حوزه خلیج فارس به صورت رسمی خطاب به آمریکا اعلام کرده اند که نسخه وزیر خزانه داری این کشور در خصوص جنگ اقتصادی علیه ایران واقع گرایانه نیست و نمی توان بر اساس واقعیت های جغرافیایی و هم جواری آن را تطبیق داد. بر اساس این گزارش دست کم امارات، عمان و قطر بر خلاف کشورهای اروپایی هیچ اشتیاقی نسبت به معمولت وزارت خزانه داری آمریکا از خود نشان نمی دهند. در این گزارش آمده است، برخی کشورهای خارجی از جمله قطر آماده اند عدم پایبندی خود را به تصمیمات ضد ایرانی آمریکا در حوزه اقتصاد اعلام کنند چرا که این تصمیمات تیر واقعی بوده و باعث ایجاد بحران دائمی در منطقه می شود و در مسیر تمام گزینه های احتمالی تحقق صلح مانع تراشی می کند.

هشدار روسیه درباره تشدید تنش بین ناتو و مسکو

یک دیپلمات ارشد روسیه درباره تشدید تنش بین سازمان پیمان آتلانتیک شمالی(ناتو) و روسیه در حوزه بالتیک هشدار داد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، «ماریا زاخاروا» سخنگوی وزارت امور خارجه روسیه گفت که در صورت تشدید بیشتر اوضاع نظامی-سیاسی در حوزه بالتیک، پاسخ روسیه قاطع و بی‌درنگ خواهد داد. پس از آغاز جنگ روسیه و اوکراین در سال ۲۰۲۲ و پیوستن فنلاند و سوئد به ناتو، توان امنیتی در منطقه دریای بالتیک به‌شدت تغییر کرد و این پهنه دریایی به یکی از مناطق اصلی رویارویی روسیه و ناتو تبدیل شد. کشورهای عضو ناتو در شرق اروپا حضور نظامی و فعالیت‌های جاسوسی خود را افزایش داده‌اند و روسیه نیز با تقویت فعالیت‌های نظامی و اطلاعاتی خود، از جمله پروازهای شناسایی در نزدیکی حریم هوایی کشورهای ناتو، به این تحولات واکنش نشان داده است. مسکو افزایش حضور نظامی ناتو در نزدیکی مرزهای خود را تهدیدی برای امنیت روسیه می‌داند، در حالی که کشورهای ناتو می‌گویند اقدامات آنها ماهیت بازدارنده دارد.

احتمال برگزاری نشست میان مقامات آمریکا و کره شمالی

سرویس اطلاعات کره جنوبی از احتمال برگزاری نشست میان مقامات آمریکا و کره شمالی در هر لحظه خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، یون کئیونگ نماینده پارلمان کره جنوبی به نقل ازسرویس اطلاعات این کشور گزارش داد که برگزاری نشست میان آمریکا و کره‌شمالی در هر لحظه ممکن است رخ دهد. وی اضافه کرد که نشانه هایی از گفتگو میان آمریکا و کره شمالی به وجود آمده است. این در حالی است که پیشتر رسانه روسی از تی گزارش داده بود، با وجود تنقلاهای اخیر ترامپ برای نزدیک شدن به کره شمالی، رهبر این کشور در جریان برگزاری یک نشست هیچ اشاره ای به این موضوع نکرد. رسانه های کره شمالی نیز درباره تنقلاهای اخیر دونالد ترامپ سکوت اختیار کردند. ترامپ اخیرا با تاکید بر کاهش رزمایش های مشترک با کره جنوبی از تمایل خود برای ازسرگیری ارتباط با رهبر کره شمالی در سال جاری میلادی خبر داده بود.

استعفای وزیر ارتش آمریکا در پی تنش با هگست

رسانه‌های آمریکایی گزارش دادند وزیر ارتش و معاون وزیر جنگ آمریکا پس از ماه‌ها اختلاف با بلداد سه‌شنبه استعفای خود را به دونالد ترامپ تقدیم کرد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، رسانه‌های آمریکایی از جمله سی‌ان‌ان، آکسیوس و وال استریت ژورنال بامداد سه‌شنبه گزارش دادند که دن دریسکول، جوان‌ترین وزیر ارتش در تاریخ آمریکا و از چهره‌های نزدیک به «جی. دی. وانس» معاون رئیس‌جمهور، استعفایش را بامداد سه‌شنبه به دونالد ترامپ، رئیس جمهور ایالات متحده تحویل داده و در روزهای آینده پنتاگون را ترک خواهد کرد. بر اساس گزارش‌ها تنش میان دریسکول و هگست بر سر برنامه‌های این وزیر جنگ برای ارتش آمریکا و همچنین اخراج شماری از مقامات ارشد نظامی از سوی وزیر جنگ بالا گرفته بود. پیش‌تر نیویورک‌تایمز گزارش داده بود که هگست پس از خودداری دریسکول از حذف نام چهار افسر—دو مرد سیاه‌پوست و دو زن—از فهرست ارتقا، شخصاً اقدام به این کار کرده است. همچنین در بهمن‌ماه، هگست سرهنگ دیوید بالمر، مشاور ارشد دریسکول و سخنگوی سابق مارک میلی، رئیس پیشین ستاد مشترک ارتش را از سمت خود برکنار کرد؛ اقدامی که گفته می‌شود با مقاومت دریسکول همراه بود. سخنگوی کاخ سفید در بیانیه‌ای اعلام کرد: «وزیر دریسکول در پیشبرد دستور کار رئیس‌جمهور ترامپ برای قدرتمندتر کردن آمریکا در حوزه ارائه نیروی زمینی بسیار مؤثر عمل کرده و رهبری برجسته‌ای در عملکرد نظامی تاریخی، بازگرداندن تأکید بر آمادگی و توان کشندگی، و کمک به مذاکرات میان روسیه و اوکراین ارائه داده است.» دریسکول که به دلیل تمرکزش بر نوسازی ارتش به «مرد بهپادی» ملقب شده، آبان‌ماه گذشته برای ارائه طرح صلح آمریکا به اوکراین سفر کرد و به بالاترین مقام دولت ترامپ تبدیل شد که در جریان جنگ اوکراین به کی‌یف رفته است.

پزشکیان در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای اعلام کرد:

سه پیشنهاد ایران برای ارتقای نقش سازمان همکاری شانگهای

رئیس‌جمهور، خواستار تقویت همزمان همکاری‌های امنیتی و اقتصادی در سازمان همکاری شانگهای شد و سه ابتکار مشخص ایران برای تعمیق همکاری‌های مالی و بانکی، حمایت از تجارت و سرمایه‌گذاری و تحکیم امنیت انرژی را پیش روی اعضای این سازمان قرار داد.

به گزارش زمان به نقل از ریاست جمهوری، مسعود پزشکیان در سخنرانی خود در بیست و ششمین اجلاس سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای، با تشریح مهم‌ترین چالش‌های امنیتی و اقتصادی منطقه، بر ضرورت تقویت همکاری میان کشورهای عضو برای تحکیم ثبات و ترسیم آینده‌ای مشترک تأکید کرد. وی با اشاره به تجربه بیش از دو دهه فعالیت سازمان همکاری شانگهای، اعتمادسازی، احترام به حاکمیت کشورها، عدم مداخله در امور داخلی و همکاری میان دولت‌ها را از الزامات دستیابی به امنیت پایدار دانست.

رئیس‌جمهور با اشاره به تهدیداتی همچون تروریسم، افراط‌گرایی خشونت‌آمیز، قاچاق مواد مخدر، جرائم سازمان‌یافته فراملی و سایبری، تشدید رقابت‌های ژئوپلیتیکی، سیاست‌های یکجانبه‌گرایانه و استفاده از زور و قدرت نظامی را از دیگر عوامل ایجاد نگرانی برای کشورهای منطقه و اقتصادهای نوظهور عنوان کرد. پزشکیان همچنین با اشاره به تحولات اخیر در قزب آسیا و حملات آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران، این اقدامات را تجاوزی علیه اصول بنیادین منشور ملل متحد و حقوق بین‌الملل توصیف کرد و ضمن تشریح روند جنگ و تحولات پس از آن، گفت: به دنبال ۴۰ روز مقاومت جانانه مردم ایران در مقابل تهاجمات گسترده به تاسیسات نظامی، اقتصادی، زیرساخت‌ها و حتی مدارس و بیمارستان‌ها، تقریبا در تمامی شهرهای ایران و پس از تاکامی آمریکا در رسیدن به هیچ یک از اهداف از پیش تعیین شده، ناگزیر به آتش‌بس و پایان جنگ شد. حدود سه ماه مذاکره با میانجیگری دو کشور دوست و برادر پاکستان و قطر، نهایتا در تاریخ ۲۸ خرداد ۱۴۰۵ به توافقی منجر گردید که به یادداشت تفاهم اسلام‌آباد معروف است. اما تمهد آمریکا به سندی که امضای رئیس‌جمهور آن کشور در زیر خود داشت کمتر از دو هفته به طول انجامید و زیاده خواهی و بدعهدی آن کشور نسبت به تعهدات خود آغاز گردید که هنوز هم ادامه دارد. بدیهی است که نقض تعهدات آمریکا با پاسخ متناسب ایران مواجه شد. اما اینجانب به صراحت می‌گویم چنانچه آمریکا به تعهدات خود در یادداشت تفاهم مزبور بازگردد، جمهوری اسلامی ایران نیز بلافاصله عمل متقابل خواهد کرد. بر خلاف آمریکا، کشور من سابقه درخشانی در عمل به تعهدات و پیمان‌های بین‌المللی خود دارد و همواره بر اساس اصول حاکم بر حقوق بین‌الملل حرکت کرده است. وی در بخش دیگری از سخنان خود، امنیت و توسعه را دو مفهوم به‌هم‌پیوسته و تفکیک‌ناپذیر دانست و بر ضرورت توجه همزمان سازمان همکاری شانگهای به ابعاد امنیتی و اقتصادی تأکید کرد. رئیس‌جمهور، توسعه تجارت درون‌سازمانی، تسهیل فعالیت‌های گمرکی، توسعه کریدورهای حمل‌ونقل، اتصال بنادر و مراکز لجستیکی، افزایش ظرفیت‌های ترانزیتی و تقویت تاب‌آوری زنجیره‌های تأمین را از محورهای مهم همکاری اقتصادی اعضا برشمرد. پزشکیان همچنین سه ابتکار در حوزه همکاری‌های اقتصادی شامل تعمیق همکاری‌های مالی و بانکی و تأسیس «بانک سازمان همکاری شانگهای»، ایجاد اتحادیه بیمه صادراتی و سرمایه‌گذاری و تشکیل «کنسرسیوم انرژی سازمان همکاری شانگهای» را پیشنهاد و در حوزه امنیتی نیز ایجاد مرکز راهبردی مطالعات امنیتی این سازمان را برای شناسایی تهدیدات نوظهور و تقویت ثبات منطقه‌ای مطرح کرد. وی با تأکید بر اهمیت گفت‌وگو و ایجاد سازوکارهای مؤثر همکاری، آمادگی ایران را برای مشارکت سازنده و فعال در فرآیندهای مرتبط با ارتقای سازمان همکاری شانگهای و حمایت از ابتکارات جدید در راستای تقویت انسجام، کارآمدی و همگرایی این سازمان اعلام کرد.

سخنگوی دولت اعلام کرد:

پیش‌بینی ۴۰۰ همت برای بازسازی بنگاه‌های کوچک آسیب‌دیده از جنگ

سخنگوی دولت از اختصاص ۴۰۰همت برای بازسازی صنایع و بنگاه‌های کوچک آسیب دیده از جنگ خبر داد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت در نشست خبری خود با تبریک میلاد پیامبر اسلام (ص) و امام صادق علیه‌السلام، با با اشاره به هفته دولت اظهار کرد: در هفته دولت میزبان خانواده‌های شهدای دولت بودیم؛ از شهدای هفتم تیر تا شهدای انفجار دفتر حزب و شهدای نخست‌وزیری سابق که در واقع خانواده شهید رجایی و خانواده شهید باهنر بودند. این سنتی است که کمک می‌کند بدانیم وامدار کدام عزیزان هستیم. مهاجرانی در گزارش عملکرد دو ساله دولت، بیان کرد: ۶۴۱۴ کلاس درس در طول این دو سال، با همت همه ارکان آموزشی کشور، تقدیم مردم عزیزمان شده است که در این میان، من جا دارد به صورت ویژه نام ببرم از خیرین مدرسه‌ساز کشور که مشارکت آن‌ها بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد تومان شده است. وی افزود: در سال ۱۴۰۵، تأکید بکنم برای اینکه آموزش هوش مصنوعی به بیش از چهار میلیون نفر از دانش‌آموزان گسترش پیدا کرد و کلاس‌های هوشمند هم ۵۰۰۰ کلاس آماده‌سازی شد و همین‌طور در مورد استانداردسازی سامانه‌های سرمایشی و گرمایشی که یکی از موضوعات مورد مطالبه هم خانواده‌ها و هم، به هر حال، به نوعی از ارکان آسایش آموزشی است، که ۲۴ کلاس درس به این امور مجهز شدند. سخنگوی دولت در پاسخ به سوالی در رابطه با برنامه و سازو کار دولت در حمایت ۴۰ همتی از بنگاه های متوسط و کوچک آسیب دیده از جنگ، اظهار کرد: با توجه به اهمیت اشتغال و حفظ جریان پایدار صنعت، ۷۰۰ همت در جریان اصلاحات اقتصادی آذرماه برای صنایع بزرگ پیش‌بینی شد و یک ۴۰۰ همت نیز هم برای بنگاه‌های کوچک‌تر که اخیراً راجع به آن صحبت شده است، طبیعتاً بانک مرکزی با هماهنگی بانک‌های زیرمجموعه، متولی انجام کار خواهند بود و کمک می‌کنند که جریان تولید ما همچنان پابرجا بماند. وی با بیان اینکه جزئیات اجرای این طرح‌ها توسط وزارت صنعت معدن تجارت اطلاع رسانی خواهد شد، افزود: من تأکید بکنم که در کنار اینکه بسیاری از مردم می‌گفتند در ایام جنگ کالاهای اساسی کم نبود و این به خاطر تداوم تولید بود و تلاش و همکاری خیلی ها از جمله بخش خصوصی و رانندگان کامیون‌ها در انتقال کالاها بود، لذا دولت هم قدر این عزیزان را می‌داند و سیاستگزارشان است و هم اینکه دولت با این تعهدات کمک می‌کند که به اندازه کافی جریان نقدی و نقدینگی تولید کنندگان برقرار باشد و کسب‌وکارها ماندگاری داشته باشند. مهاجرانی در رابطه با کوچک کردن دولت، اظهار کرد: در سازمان امور اداری و استخدامی، کوچک کردن بدنه دستگاه‌های اجرایی کار دشواری است اما در حال انجام است. این موضوع در جلسه هیئت دولت مطرح شد و سازمان برنامه و سازمان امور اداری و استخدامی، برنامه مورد نظر را آماده می‌کنند تا ان‌شاءالله در جلسه هیئت دولت به تصویب برسد و جزئیات آن پس از تصویب به‌طور کامل اطلاع‌رسانی خواهد شد. وی افزود: بهره‌ورتر کردن فضاهای اداری، هم دستور آقای رئیس‌جمهور و هم مطالبه مردم است که ان‌شاءالله انجام خواهد شد. مهاجرانی در مورد مطالبات بازنشستگان، اظهار کرد: در مورد بازنشستگان عرض بکنم که طبق اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، پرداخت معوقات از دیروز برای فروردین‌ماه آغاز شده است و طبیعتاً دولت به دنبال این است که بتواند حداقل بدهی را نسبت به این قشر بازنشسته داشته باشد و امیدوار هستیم که هرچه زودتر همه معوقات این عزیزان پرداخت شود.

پاسخ به تجاوزهای آمریکا باید ترکیبی باشد

نایب رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به ابعاد مختلف جنگ آمریکا علیه ایران، بر ضرورت پاسخ ترکیبی جمهوری اسلامی ایران به اقدامات دشمن تاکید کرد.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، حمیدرضا حاجی‌بابایی، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی در نطق پیش از دستور نشست دیروز مجلس شورای اسلامی که به صورت مجازی برگزار شد، گفت: همان‌طور که ملت بزرگ ایران اطلاع دارند، جنگ آمریکای جنایتکار علیه ما جنگی ترکیبی است، یعنی این جنگ هم در اقتصاد، هم حمله نظامی، هم شیطنت سیاسی، هم فناوری و هم فضای مجازی و همه امکاناتی که دشمن می‌تواند امروز علیه ما به کار بگیرد، وجود دارد. شیطنت‌های چند روز گذشته آمریکا نشان از آن دارد که حداقل تا ۶۳ روز دیگر که انتخابات در آن کشور برگزار شود، این شیطنت‌ها ادامه پیدا خواهد کرد.

نایب رئیس مجلس اظهار کرد: مهم‌ترین موضوعی که آمریکا به آن می‌اندیشد، فشار اقتصادی بر ملت بزرگ ایران است. مسئولان ما پاسخ نظامی محکمی را به آمریکا دادند و می‌دهند و این قابل تقدیر است و در این حوزه عملیات ما نیز باید حملات ترکیبی باشد. حاجی‌بابایی ادامه داد: آمریکا حمله نظامی کرده و ما پاسخ می دهیم، اگر چه پاسخ ما بسیار بسیار محکم است، اما محاصره اقتصادی چه می‌شود؟

شیطنت‌ها در منطقه چه می‌شود؟ کسانی که در منطقه به راحتی به آمریکا کمک می‌کنند تا آمریکا بتواند کشور خود، فضای جهانی و قیمت نفت را اداره کند چه می شوند؟ پایین آوردن قیمت نفت به دست چه کسانی است؟ اینها در جنگ علیه جمهوری اسلامی ایران هستند. وی تصریح کرد: ما باید پاسخ مناسبی به آمریکا دهیم. ما باید آمریکا را در منطقه محاصره کنیم. محاصره او باید محاصره شود تا آمریکا نتواند توسط کشورهای منطقه، نفت صادر کند. نایب رئیس مجلس با اشاره به پیام رهبر معظم انقلاب به مناسبت هفته دولت، گفت: به همین دلیل است که رهبر عزیز ما در هفته دولت، ضمن تشکر از همه دولتمردان و رئیس‌جمهور صادق و روسای جمهور دیگر، فرمودند باید روایت قوت و قدرت داشته باشیم و از روایت ضعف دوری کنیم. ایشان فرمودند باید به مردمی که شش ماه به خیابان‌ها آمدند، خدمت شود.

به همین دلیل تذکراتی را مطرح و بر لزوم توجه جدی به زنجیره چالش‌های اقتصادی و میشتی از قبیل تورم، بیکاری، مدیریت بازار و قیمت کالا و خدمات تأکید کردند و به بعضی دیگر از عناصر حوزه اقتصاد هدایت آن در مسیر مفید و مورد نیاز، رونق تولید و اسقاط دلار عنایت ویژه داشتند. همچنین فرمودند محور قرار دادن مجموعه سیاست‌های اقتصاد مقاومتی باید در دستور کار دولت باشد.

وی ادامه داد: کلید اصلی در این زمینه و برای حل همه این امور، نگیه هرچه بیشتر به تولید داخلی و پشتیبانی از آن است. موجود بودن کالاهای عمومی و تخصصی به حد کافی، خود یک ضرورت قطعی است که با توجه به آن، در مواردی که تولید داخل به حد کافی وجود نداشته باشد، باید از مقوله واردات به طور صحیح و حکیمانه بهره برد. نایب رئیس مجلس اظهار کرد: طبعاً تشویق و حمایت از تولید و در عین حال مدیریت واردات و قیمت‌ها می‌تواند به وضعیتی منتهی شود که لکه‌های تیره‌ای که در صفحه اقتصاد کشور خودنمایی می‌کند، به تدریج کوچک و کوچک‌تر شود تا زمانی که به کلی محو شود. در این صحنه اگر چه رفتار دشمن در جنگ و پس از آن بی تاثیر نیست ولی مدیریت هرچه هوشمند تر اجرا و یاری جستن از مردم، متخصصین و فناوران و به قمیلت رساندن ظرفیت های نو، کشور را به سمت آبادانی رهنمود می سازد.

حاجی بابایی ادامه داد: دشمن قسم خورده کشور سعی می‌کند این‌گونه القا کند که مسیر آبادانی و پیشرفت از مسیر تبعیت از او و خواسته های نابه جای او می‌گذرد، حریف انقلاب در پیام دیگری برای وحدت در کشور فرمودند همه امور کشور و همچنین وحدت باید بر اساس مشترکات باشد و اگر در عقیده اختلافی وجود دارد، ملاک استدلال است که باید با استدلال طلبگی، کارها را انجام داد.

فرمودند پیوست همه امور و هر اقدامی باید وحدت باشد به نحوی که هر اقدامی امید مردم را افزایش دهد و هیچ اقدامی مردم را ناامید نکند. نکته کلیدی که رهبری در این مورد فرمودند و حائز اهمیت است، تنظیم راهبردها یا ملاحظه فرهنگ، تعلیم و تربیت است.نایب رئیس مجلس افزود: از جمله مسائل مهم دیگر، توجه فرا راهبردی نخست به مسئله فرهنگ و دوم به مسئله تعلیم و تربیت است. تمبیر فراراهبردی به معنی آن است که تنظیم راهبردهای دیگر باید با ملاحظه این مسئله باشد. وی خاطرنشان کرد: در این رابطه، توجه به اقشاری که منبع اشاعه فرهنگی مثبت و سازنده هستند، از قبیل معلمین در آموزش و پرورش و اساتید دانشگاه و حوزه و همچنین پرستاران و اطبایی که خود را وقف انجام وظایف در نهادهای تبرخصوصی کرده‌اند، اهمیت ویژه‌ای دارد. همچنان که توجه به نقش بانوان خانه‌دار که ظریف‌ترین اجزای نقش‌ونگار فرهنگ زیبا و مطلوب آینده را در حریم منازل به تکنک فرزندان این مرز و بوم می‌آموزند نیز واجد اهمیت ویژه است.

وی تأکید کرد: باید دقت کنیم که رهبر عزیز انقلاب در پیام دیگری برای وحدت در کشور فرمودند همه امور کشور و همچنین وحدت باید بر اساس مشترکات باشد و باقاعده عمل متقابل خواهد کرد. بر خلاف آمریکا، کشور من سابقه درخشانی در عمل به تعهدات و پیمان‌های بین‌المللی خود دارد و همواره بر اساس اصول حاکم بر حقوق بین‌الملل حرکت کرده است. وی در بخش دیگری از سخنان خود، امنیت و توسعه را دو مفهوم به‌هم‌پیوسته و تفکیک‌ناپذیر دانست و بر ضرورت توجه همزمان سازمان همکاری شانگهای به ابعاد امنیتی و اقتصادی تأکید کرد. رئیس‌جمهور، توسعه تجارت درون‌سازمانی، تسهیل فعالیت‌های گمرکی، توسعه کریدورهای حمل‌ونقل، اتصال بنادر و مراکز لجستیکی، افزایش ظرفیت‌های ترانزیتی و تقویت تاب‌آوری زنجیره‌های تأمین را از محورهای مهم همکاری اقتصادی اعضا برشمرد. پزشکیان همچنین سه ابتکار

سرمقاله

انسجام ملی، سپر راهبردی ایران در جنگ اقتصادی

احمد تادری

جنگ امروز فقط در میدان نظامی تمیین تکلیف نمی‌شود و میدان اصلی، عرصه روایت، افکار عمومی و در نهایت سرمایه اجتماعی است. گفت در چنین شرایطی، عبور از روایت‌های واکنشی و حرکت به سمت روایت‌گری پیش‌دستانه از قدرت و توانمندی‌های ایران، ضرورتی راهبردی است.

نخست اینکه نظام رسانه‌ای و اندیشه‌ای چه مسئولیتی در قبال تأکید صریح رهبری بر روایت و برجسته‌سازی «قوت و قدرت ایران و ملت عزیز» بر اساس آموزه «و لما تبصمه ربک فحدّث» بر عهده دارد و دوم اینکه تدوین و اجرای دقیق «پیوست انسجام اجتماعی» برای کلیه اقدامات کلان در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، امنیتی و اقتصادی به عنوان یک الزام راهبردی باید چه مسیری را طی کند؟

در مقدمه باید گفت که در نظام حکمرانی جمهوری اسلامی ایران، دیدگاه‌های مقام معظم رهبری به منزله اسناد بالادستی و چارچوب‌های راهنمای کلان تلقی می‌گردد که جهت‌گیری‌های بنیادین نظام را ترسیم می‌کند. این رهنمودها در گام بعدی، در نهادهای شورایی و اندیشه‌ای به سیاست‌ها و برنامه‌های عملیاتی تبدیل می‌شوند. سپس، نهادهای اجرایی و عمومی، با تکیه بر ظرفیت‌سازی ساختاری و مدیریت اجرایی، این سیاست‌ها و برنامه‌ها را در سطح میدان پیاده‌سازی می‌نمایند. نگاه مقام معظم رهبری در زمینه روایت و برجسته‌سازی «قوت و قدرت ایران و ملت عزیز» در همین الگو قرار دارد. یکی از چالش‌های نظام رسانه‌ای، رویکرد واکنشی و پسارواییتی در وقایع است؛ یعنی ابتدا منتظر می‌مانیم تا نظام رسانه‌ای دشمن، روایت خود را از یک رویداد (به‌ویژه در جنگ‌های اخیر نظیر عملیات «وعده صادق» یا تحولات منطقه) ارائه دهد، سپس به نقد و رد آن می‌پردازیم. این شیوه، همواره ما را در موضع تدافعی و انفعالی قرار می‌دهد. مسئولیت راهبردی نظام اندیشه‌ای و رسانه‌ای گذار به رویکرد تهاجمی و پیش‌دستانه در روایت‌گری است. به تمبیر امام شهید: «شما اگر حقایق جامعه، کشور و انقلاب خودتان را روایت نکنید، دشمن روایت می‌کند.» در جنگ‌های اخیر مشاهده شد که هرگاه نظام رسانه‌ای ما پیش از شکل‌گیری روایت دشمن، تصویر واقعی قدرت، صلابت و دستاوردهای میدانی را منتشر کرده، موفق به شکل‌دهی به افکار عمومی جهانی و داخلی شده است؛ در مقابل، تأخیر در روایت‌پردازی، فضای خالی را در اختیار دشمن و جریان‌های معاند قرار داده است. در همین راستا، نخستین مسئولیت نظام رسانه‌ای و اندیشه‌ای، شکل‌دهی به «زنجیره تولید روایت» با تقسیم کار تخصصی است؛ بدین معنا که نیروهای فکری در مراکز پژوهشی و دانشگاهی، محتوای بنیادین را مبتنی بر واقعیت‌های عینی قدرت ملی تولید می‌کنند، سپس نیروهای هنری با بصری‌سازی، احساسی‌سازی و داستان‌پردازی، آن را از گزاره‌های انتزاعی به تصاویر ماندگار و اثرگذار تبدیل می‌سازند، و در نهایت مدیران رسانه‌ای در بسترهای گوناگون (از پیام‌رسان‌ها تا مستندهای تحلیلی) به بازنمایی راهبردی این روایت می‌پردازند تا خروجی نهایی، برای مخاطب امروز، ملموس، جذاب و باورپذیر باشد. تحقق روایت تهاجمی و پیش‌دستانه اثرگذار در رسانه‌های انقلابی، مستلزم نهادینه‌سازی سه مؤلفه کلیدی «سرعت، جذابیت و انعطاف» است؛ سرعت به معنای به‌کارگیری فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی برای تولید لحظه‌ای محتوا، جذابیت به مفهوم عبور از گزارش‌های خشک آماری به سمت داستان‌گویی تصویری، انیمیشن و واقعیت‌مجازی متناسب با ذائقه نسل امروز، و انعطاف به معنای توانایی بازتعریف و به‌روزرسانی روایت در مواجهه با شبهات نوپدید و تغییرات میدانی، تا روایت نه به‌عنوان گزاره‌ای ثابت، بلکه به‌مثابه گفتمانی پویا و زنده، کارایی خود را در عرصه جنگ ترکیبی حفظ کند. طراحی الگوی گفتمانی اثربخش در فضای پیچیده رسانه‌ای کنونی، مستلزم آن است که روایت قوت و قدرت ایران و ملت عزیز، از کلی‌گویی‌های شماری عبور کرده و به نمونه‌های عینی و زیست‌شده همچون پیشرفت علمی، اقتدار دفاعی و پایداری اقتصادی تنزل یابد تا ملموس و باورپذیر گردد؛ این باورپذیری با تلفیق صداقت راهبردی یعنی بیان صادقانه دشواری‌ها در کنار برجسته‌سازی توانمندی‌ها، همچنان که رهبری بر برنامه‌ریزی برای حل مصنفها تأکید دارند و اعتماد به جوانان به‌عنوان اصلی‌ترین بازوان روایت‌پردازی در شبکه‌های اجتماعی تحقق می‌یابد. تا نظام رسانه‌ای از تولید صرفاً سازمانی فاصله گرفته و بستری برای مشارکت مردمی در جهاد تبیین فراهم آورد. باید تأکید کرد که انسجام اجتماعی کنونی ایران، حاصل سرمایه‌ای عظیم و زیست‌شده است که ریشه در هم‌افزایی بی‌سابقه ملت قوی در وقایع و جنگ‌های اخیر دارد؛ بااین معنا که این انسجام از سطح پایین به بالا شکل گرفته، نه از بالا به پایین و به‌دست نهادهای دولتی و حاکمیتی. در این برهه، مشارکت همگانی در میدان و وحدت همگانی در برابر دسیسه‌های دشمن، نه فقط یک انسجام موقعیتی، بلکه یک «انسجام اجتماعی پایدار» را رقم زد است که امروز به عنوان سرمایه‌ای گرانبها در اختیار نظام تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری کشور قرار دارد. از این‌رو، کلیه اقدامات در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و امنیتی باید در راستای حفظ و تقویت همین انسجام اجتماعی و وحدت ملی (همراه با پیوست انسجام اجتماعی) طراحی و اجرا شوند؛ چراکه تدوین «پیوست انسجام اجتماعی» برای هر کلان طرح، چیزی جز تنظیم‌های پیش‌دستانه به پیامدهای اجتماعی آن طرح نیست. پیوست‌نگاری اجتماعی، در واقع، کاربست روش‌های علمی برای پیش‌بینی واکنش گروه‌های مختلف، شناسایی نقاط حساس و تعدیل اقدامات به‌گونه‌ای است که کمترین آسیب را به شبکه مناسبات اجتماعی وارد آورد. این فرایند، خود نمود عینی «نظم‌خواهی خردمندانه» و قدرشناسی حاکمیت از جامعه است. باید توجه داشت که سرمایه اجتماعی، به‌ویژه در کُمد انسجامی آن، در زمره شکننده‌ترین و زمان‌برترین سرمایه‌ها در هر جامعه‌ای محسوب می‌شود. این سرمایه در کوتاه‌مدت قابل تخریب است، اما بازسازی آن، نیازمند یک نسل یا بیشتر زمان دارد. از این‌رو، هر اقدام سیاست‌گذارانه - حتی با نیت اصلاحی، همان‌گونه که مقام معظم رهبری فرمودند: «بعضی از اقدامات که ممکن است در ظاهر، ظرفدارانی هم در بین برخی از اقشار کشور داشته باشد» که در سطح نهادی یا ساختاری، بدون لحاظ «پیوست انسجام» انجام شود، می‌تواند به‌مان یک «شکاف گسل‌وار» عمل کرده و تفرقه‌های پنهان اجتماعی را فعال سازد. بنابراین، حفظ انسجام موجود، نه یک اولویت فرعی، بلکه یک ضرورت وجودی برای نظام تصمیم‌گیری کشور است.

در نهایت باید از قابلیت سرمایه اجتماعی، در تبدیل انسجام اجتماعی به اقدام اقتصادی بهره برد. این دقیقاً نقطه راهبردی امروز کشور است. دشمن، پس از ناکامی در جنگ اجتماعی (همان‌گونه که در شورش‌های ۱۴۰۱ شاهد بودیم) و ناتوانی در جنگ نظامی (با وجود تمامی تهدیدات و تقابل‌های اخیر در منطقه)، اکنون تمام تمرکز خود را بر جنگ اقتصادی معطوف کرده است. در چنین شرایطی، انسجام اجتماعی، نه یک مفهوم آرمانی، بلکه یک «سپر راهبردی عملیاتی» است که می‌تواند هزینه‌های جنگ اقتصادی را کاهش داده، تاب‌آوری اجتماعی را افزایش دهد و سرمایه‌های خُرد اجتماعی را در مسیر تولید و مقاومت، تجمیع کند.

zamanagahi@chmail.ir